

תפ"ח 47934/11/12 - מדינת ישראל נגד שמעון קופר

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

תפ"ח 47934-11-12 מדינת ישראל נ' קופר

בפני: **כב' השופט מנחם פינקלשטיין, סג"נ, אב"ד כב' השופטת ליאורה ברודי כב' השופט רמי אמיר**
בעניין: **מדינת ישראל**

המאשימה

נגד

שמעון קופר

הנאשם

גזר דין

ביום 28.6.16 הרשענו את הנאשם, שמעון קופר, ברצח אשתו הראשונה ואם שני בנים, אורית קופר ז"ל (להלן: "**אורית**") ביום 18.1.1994, וברצח אשתו השלישית, ג'ני מור-חיים ז"ל (להלן: "**ג'ני**") לאחר כ-15 שנים, ביום 21.8.2009.

בשני המקרים תכנן הנאשם וביצע בקור רוח ובאכזריות את רצח שתי נשותיו, וכמעט שהצליח להתחמק מלתת על כך את הדין. עמדנו על כל זאת בהרחבה בהכרעת הדין. חקירתה היסודית של המשטרה, התחקיר העיתונאי הנמרץ, ועבודתן החרוצה של הפרקליטות המסורות מפרקליטות מחוז המרכז אשר טיפלו בתיק בשנים האחרונות - הם שאפשרו לפענח את תעלומת מותן של אורית ושל ג'ני, ולחשוף את תהומות הזוועה שהתגלתה לנגד עינינו בפרשה זו. כפי שהבאנו מדברי המשורר: "**החשכה ברורה כשמש**" (ס' 245 להכרעת הדין).

הנאשם רצח את אורית אשתו בהיותה בת 32. את שני בנים, דמו ובשרו, בני שהיה אז בן 8 ועדי שהיה אז בן 4.5, הותיר הנאשם יתומים מאם; ואת הוריה של אורית הפך להורים שכולים. בני ועדי ידעו כל השנים כי אמם מתה ממחלה, ורק לאחר שידור תחקיר "האלמן הכפול" סיפר להם הנאשם כי אמם התאבדה. ואולם האמת הטראגית והמרה היא כי אמם נרצחה, ואביהם הוא שעשה זאת. נקל לשער את הכאב וטלטולי הנפש שעוברים עליהם. כך שמענו מפי בני, כיצד ביקש ממנו אביו לשקר בבית המשפט כדי לסייע לו (במשפט הדיבה). זאת ועוד, בני ידע שגרסת אביו, השקרית, הייתה אז, שבני היה הראשון אשר ראה את אמו המתה, ועל כן כדי להגן על אביו הוסיף לכך נופך משלו והעיד שגם מדד את הדופק של אמו. ניתן היה להבין ללבו כשהעיד בפנינו והביע את תקוותו שתהיה "תוצאה" למשפט זה, הגם שאין הוא יודע "מה אני מייחל שתהיה התוצאה" (ס' 140 להכרעת הדין).

את ג'ני אשתו רצח הנאשם בהיותה בת 47. בנותיה, רינת ושרית, שכבר חוו את פרידת הוריהן הטבעיים, נותרו יתומות מאם. הנאשם אף פעל במישור המשפטי, לפני הרצח ואחריו, כדי לקבל את זכויותיה של אמן בבית שבקיבוץ, תוך נישול

הבנות. הוריה הקשישים של ג'ני נותרו ללא נחמה. הנאשם גם לא היסס לנסות ולגזול דירה שלהם ביפו.

אכן, המקרא, שהיטיב להציג דילמות של מוסר טבעי ומשפט בדרך של הצגת שאלות נוקבות, הביע את עוצמת העוול שבדבר - בשאלה בת שלוש מילים בלבד, שהוטחה בפני אחאב מלך ישראל, ושהפכה לקריאה מוסרית ולנורמה משפטית: "**הרצחת וגם ירשת?**" (מלכים א, כא, 19). ואם לגבי אחאב לא נאמר במפורש מה היה חלקו ברצח נבות היזרעאלי, הרי לגבי הנאשם שביצע את הרצח במו ידיו, אמורים הדברים בקל וחומר^[1].

רינת ושרית שמעו סמוך למות אמן את השמועה שפשטה בקיבוץ אייל כי אמן שלחה יד בנפשה. הדבר התבקש לנוכח תפאורת ההתאבדות שביים הנאשם, וכן מדברים שאמר ביום המוות לכל הגורמים המוסמכים. ואולם, הנאשם אמר להן בעת ה"שבעה" שלא יקשיבו לדברים הנאמרים, וכי אמן מתה מוות טבעי. ברם, תוך מספר שבועות הצטברו שאלות נוקבות אצל בנותיה של ג'ני (ואצל שאר בני המשפחה), והן חשדו שג'ני לא מתה מוות טבעי ולא התאבדה, אלא שהנאשם הוא שגרם למותה. חשד זה הוא שהוביל בסופו של דבר לתחקיר העיתונאי ולחקירת המשטרה, אשר הניבו את הראיות שאפשרו את הגשת כתב האישום.

ראיות לעונש

ב"כ המאשימה הגישה בראיות לעונש את המרשם הפלילי של הנאשם (עבירות רכוש מלפני זמן רב), וכן את תצהירי נפגעות העבירה ממשפחתה של ג'ני - האם שרה מור-חיים, והבנות רינת ושרית. ב"כ המאשימה הוסיפה וציינה כי פנתה להוריה של אורית, והציעה לאם להגיש תצהיר נפגעת עבירה, אך האם בחרה שלא לעשות כן, וביקשה את ב"כ המאשימה להביא מדבריה.

משלוש הצהרות נפגעות העבירה עולה כי קטילת חייה של ג'ני על ידי הנאשם הותירה את בני המשפחה כולם בשברון לב קשה. בני המשפחה נפגעו הן רגשית והן כלכלית.

שרה מור-חיים, אמה של ג'ני, תיארה בדבריה את מצבה הקשה של המשפחה, שעברה "שבעה מדורי גיהנום" עד אשר פוענחה הפרשה, והנאשם הועמד לדין. כתוצאה מהאסון שפקד את המשפחה הידרדר מצבם הבריאותי של הוריה של ג'ני. האם הדגישה כי מצבה הנפשי קשה, עד כדי כך שלא הצליחה להיענות לטיפול נפשי. בנוסף לנזק הבריאותי והנפשי, ציינה האם כי נגרם למשפחה נזק כלכלי, ובין היתר היא הזכירה את הסכסוך על אודות דירת המשפחה ביפו, שעליו עמדנו בהכרעת הדין. בעניין זה תלוי ועומד הליך משפטי.

רינת, בתה הבכורה של ג'ני, התייחסה הן לתקופה הקשה שבמהלכה התגורר הנאשם בבית בקיבוץ, עובר לרצח אמה, והן לנזקים הקשים שנגרמו לה כתוצאה מקטילת חייה של אמה על ידי הנאשם. רינת חוותה טראומה ואובדן קשים. היא סבלה מחרדות, כפי שפורטו במסמך, ונזקקה לטיפול נפשי. רינת הטעימה כי התנהגותו של הנאשם הותירה בה צלקות נפשיות מהילדות, שהלכו והתעצמו לאחר הרצח. היא ואחותה נותרו יתומות בגיל כה קריטי, וכל עולמן חרב עליהן. בינתיים נישאה רינת, והיא חובקת בת הנושאת את שמה של ג'ני, אך לצד האושר מלוות אותה תחושות של בדידות ועצבות, והיא חשה בחסרונה של אמה.

שרית, בתה הצעירה של ג'ני, תיארה אף היא את ילדותה הקשה במחיצת הנאשם, עוד בטרם רצח אמה. היא הדגישה כי לעולם לא תחלים מהצללקת שהותיר בה הנאשם, אשר נטל את חייה של אמה, שהייתה מוכנה לתת לו את כל הטוב

שבעולם. שרית נותרה ילדה הזקוקה לאמה, והאם אינה בין החיים. נפשה של שרית נותרה פגועה בעוצמה רבה, על כל המשתמע מכך.

ב"כ המאשימה הביאה מדברי **דבורה**, אמה של אורית, כי מצבה הנפשי קשה ומורכב, במיוחד לאחר מתן הכרעת הדין. היא הוסיפה כי היא ובעלה נושאים בנטל גידול בניהם של הנאשם ואורית, בני ועדי, שמבחינתם הם גם הזכר האחרון לבתם אורית; וכל זאת, תוך דילמה רגשית קשה, בשים לב לקשר המתמשך של הבנים עם אביהם הנאשם.

טיעונים לעונש

ב"כ המאשימה עתרה לגזור על הנאשם שני מאסרי עולם המצטברים זה לזה, בשים לב לכך שמדובר באירועים ובקורבנות נפרדים שאין ביניהם קשר, בהפרש זמן משמעותי ביניהם, וכן בשים לב לשיקולי הרתעה ולשיקולים הקשורים בקציבת העונש. עוד עתרה ב"כ המאשימה לחייב את הנאשם בשיעור הפיצויים המקסימלי הקבוע בחוק, לכל אחת ממשפחות הקורבנות, כאשר החלוקה הפנימית בכל משפחה היא, שחלק הארי יפסק לטובת הילדים, והיתרה תיפסק לטובת הוריהן של שתי המנוחות.

ב"כ הנאשם הודיעו, בהנחיית הנאשם, שלא יטענו לעונש, והביאו בפנינו את עמדתו כי הוא עומד על חפותו. לדבריו, בניו עומדים מאחוריו, ולמיטב ידיעתו כך גם הוריה של אורית.

הנאשם בדברו לעונש, הודיע כי אינו מעוניין לומר דבר לעניין העונש, משום שהוא עומד על חפותו והוא מתכוון להמשיך ולהיאבק על כך.

דין והכרעה עונשית

הלכה היא שכלל, מי שהורשע במספר מעשי רצח יידון - לנוכח עקרון קדושת החיים - לעונשי מאסר עולם המצטברים זה לזה. עמד על כך הנשיא שמגר בעניין **זלום**:

גזירת עונשי מאסר חופפים על מספרי מעשי רצח - אף אם מדובר בכאלה שבוצעו ברצף אחד יש בה מכללא משום מיזעור של הזוועה שבגרם המוות הזדוני והמכוון של שורה של אנשים...

...

... האמונה שלנו בקדושת חיי אדם חייבת למצוא ביטוי גם בענישה של עברייני ובהדגשת משמעותו של כל קיפוח של חיי אדם בעינינו.

מקובלת עלי, על-כן, ההשקפה, כי לא רק שיש לגזור עונש נפרד על כל עבירה, אלא כי מעשי פגיעה נפרדים בחיי אדם צריכים גם למצוא ביטויים בעונשים המצטברים זה לזה...

(ע"פ 399/89 **מדינת ישראל נ' זלום** פ"ד מו(2) 187, 192 (1992); וכן ראו ע"פ 1742/91 **פופר נ' מדינת ישראל** פ"ד נא(5) 289, 303-304, 307 (1997); ע"פ 3617/13 **טיטל נ' מדינת ישראל** פס' 67 לפסק הדין של השופט א' שהם (28.6.2016)).

בעניינו, מדובר במקרה מובהק, שבו יש לגזור על הנאשם מאסר עולם בגין כל אחד ממעשי הרצח, ומאסרים אלה ירוצו **במצטבר** זה לזה. מדובר בשני מעשים נפרדים, שבוצעו בהפרש זמן ניכר. בכל אחד מהמעשים קטל הנאשם את חייה של בת זוגו באותה עת, והביא להרס, כך ממש, של שתי משפחות.

על כן מוטל על הנאשם, בגין כל אחת משתי עבירות הרצח שהורשע בהן, עונש מאסר עולם; והוא יישא את שני העונשים במצטבר. תחילת המאסר ביום מעצרו של הנאשם, 30.10.2012.

לעניין החיוב בפיצויים, נהיר לנו, כי שיעור הפיצויים שיש לחייב בו את הנאשם הוא השיעור המרבי שבחוק, לגבי כל אחת משתי עבירות הרצח, היינו 258 אלף ₪ לקורבנות כל אחת מהעבירות. נזכיר גם את הכלל, שלפיו יכולתו הכלכלית של העבריין אינה מהווה שיקול בקביעת שיעור הפיצויים (ע"פ 4519/11 **שיחרזייב נ' מדינת ישראל**, פס' 31 לפסק הדין (4.5.2015); ע"פ 6882/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פס' 22 לפסק הדין (11.11.2015)).

אנו סבורים כי מן הראוי ששתי בנותיה של ג'ני וכן שני בניה של אורית יקבלו את חלק הארי של סכום הפיצויים, וכי את שאר הסכום יקבלו הוריה של אורית והוריה של ג'ני.

על כן מחייבים אנו את הנאשם בתשלום פיצויים כדלקמן:

230,000 ₪ לבניה של אורית, בני ועדי, בחלקים שווים.

28,000 ₪ להוריה של אורית, דב ודבורה דורון.

230,000 ₪ לבנותיה של ג'ני, רינת ושרית, בחלקים שווים.

28,000 ₪ להוריה של ג'ני, שרה וצפניה מור-חיים.

כל התשלומים יופקדו במזכירות בית המשפט עד ליום 1.11.16.

ב"כ המאשימה יעבירו למזכירות בית המשפט את הפרטים של הזכאים לפיצויים.

יצוין כי הנאשם עזב את אולם בית המשפט בשלב מוקדם של הטיעון לעונש, וסנגוריו הודיעו לבית המשפט, לאחר שדיברו עם הנאשם, כי ויתר על זכותו להיות נוכח בדיון. יחד עם זאת, חזר הנאשם לאולם, כדי למסור את דברו האחרון. גזר הדין ניתן ללא נוכחות הנאשם, לאחר שזה סירב לעלות לאולם בית המשפט.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ח תמוז תשע"ו, 24 יולי 2016, במעמד ב"כ הצדדים.

רמי אמיר, שופט

ליאורה ברודי,
שופטת

השופט מנחם
פינקלשטיין, סג"נ אב"ד

[1]ראו דניאל פרידמן **הרצחת וגם ירשת**, ת"א 2000, עמ' 117-124). לגבי "הרצחת וגם ירשת?" כנורמה משפטית במשפט הישראלי, ראו סעיף 5(א)(1) לחוק הירושה, התשכ"ה-1965; דברי השופט מישאל חשין בע"א 3798/94 **פלוני נ' פלונית** ואח' פ"ד נ(3) 133, 166-182 (1996). באשר למשפט העברי, יצוין ששאלת זכות הירושה של מי שרצח את מורישו לא נדונה במפורש בספרות חז"ל, וקיימות דעות שונות בשאלה האם עשוי רוצח לרשת את קורבנו. לריכוז הגישות בשאלה זו, ראו אליאב שוחטמן, **"הרצחת וגם ירשת?!"**, פרשת השבוע, בראשית, תשס"ח, גיליון מס' 302; יעקב שפירא, **"ושוב על 'הרצחת וגם ירשת?!"**, פרשת השבוע, פנחס, גיליון מס' 374.